

“เมื่อชาลอยพื้นพื้นดินถิ่นกำเนิดของตัวเอง เศรษฐกิจก็ย่อมหทรุดเป็นธรรมดา”

ระพี สาคริก

“หากขามนุษย์พื้นพื้นดินถิ่นกำเนิดของตัวเอง ทุกสิ่งทุกอย่างย่อมหสูญสลายไปด้วย” ไม่ว่าจะ
เป็นป่า หรือสิ่งอื่นใดซึ่งถือสัจธรรมอยู่ในกระบวนการที่เป็นพื้นฐานจิตในมนุษย์เป็นธรรมชาติ โดยเหตุ
ที่เศรษฐกิจถือเป็นผลรวมซึ่งมีเหตุผลสืบเนื่องมาจากทุกสิ่งทุกอย่างเป็นกระบวนการธรรมชาติของมนุษย์
เอง

เหตุซึ่งก่อให้เกิดผลดังกล่าว มีความจริงอยู่ในรากฐานจิตใจมนุษย์ ดังนั้นมนุษย์จึงเป็นตัวแปร
ที่กำหนดผลให้มีการมุ่งพัฒนาหรือทำลายจากรากฐาน ย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ความจริงของมนุษย์เอง
อย่างไรก็ตามหากมองผลการกระทำของมนุษย์และเห็นความจริงได้ย่อมรู้ว่า ภายในภาพรวมย่อมมีทั้ง
วิถีทางที่ทำลายและสร้างสรรค์อยู่ร่วมกัน

อีกทั้งยังพบความจริงต่อไปว่า วันนี้มีการทำลาย วันหนึ่งเข้าหน้าย่อมหวนกลับมาสู่การสร้าง
สรรค์ถือเป็นธรรมชาติ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ของมนุษย์เอง ดังนั้นผู้ซึ่งปลดตัวเองออกจากภาวะยึด
ติดได้มากเพียงใดย่อมมีโอกาสเข้าใจความจริงดังกล่าวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

- * ศาสตราจารย์
- * อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- * อดีตกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ทบวงมหาวิทยาลัย
- * อดีตกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

“พื้นดินคือสังขารซึ่งให้ทุกสิ่งทุกอย่าง โดยเฉพาะเป็นพื้นฐานการกำเนิดของมนุษย์ และเมื่อพื้นดินหาใช้ให้มนุษย์มาแต่ด้านร่างกาย หากยังให้จิตใจซึ่งถือรากฐานความคิด อีกทั้งสิ่งนี้มีอิทธิพลกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ จึงน่าจะถือเป็นส่วนสำคัญที่สุด”

อย่างไรก็ตาม กระบวนการทั้งหลายซึ่งร่วมกันเป็นพื้นดิน มีเหตุมีผลเปลี่ยนแปลงมาจนถึงการกำเนิดของมนุษย์ รากฐานจิตใจมนุษย์ จึงมีกระแสเชื่อมโยงถึงพื้นดินเป็นสังขารอย่างปฏิเสธมิได้ “พื้นดินร่วมกับชีวิต และสรรพชีวิตทั้งหลาย รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ซึ่งสัมผัสอยู่กับพื้นดิน จึงมีเหตุมีผลสัมพันธ์อยู่กับรากฐานความคิดของมนุษย์แต่ละคน โดยทำหน้าที่เป็นครูที่มีคุณค่า เพื่อการเรียนรู้และปฏิบัติหน้าที่อย่างได้ผลจริงจัง”

หากนำเอาชีวิตและสรรพสิ่งทั้งหลายซึ่งสัมผัสอยู่กับพื้นดินมาพิจารณาลำดับขั้นตอนอย่างมีเหตุผล ถ้าผู้สนใจพิจารณาเป็นคนมีรากฐานความรู้สึกลึกซึ้งให้ความสำคัญแก่พื้นดินย่อมพบคำตอบได้เองว่า “เพื่อนมนุษย์ซึ่งอยู่ในระดับดังกล่าวควรจัดไว้ให้มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ก่อนที่จะก้าวไปสู่ชีวิตอื่นสิ่งอื่น” และสื่อสำคัญซึ่งควรหาจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวที่สุด น่าจะได้แก่สื่อธรรมชาติคือจิตวิญญาณของตัวเอง

และการผลิตสื่ออีกทั้งถ่ายทอดไปแสวงหาข้อมูลซึ่งถือความจริงเป็นเป้าหมาย คงต้องลำดับความสำคัญอย่างรู้เหตุรู้ผล ซึ่งช่วยให้มองเห็นว่า “การสัมผัสกันจากการปฏิบัติ อยู่เหนือการพูดและการเขียน” เนื่องจากระบบซึ่งถือธรรมชาติของมนุษย์เป็นหลัก มีเหตุมีผลส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันทั้งสองด้าน และผลจากการเรียนรู้ร่วมกันย่อมช่วยให้มีความเข้าใจซึ่งกันและกันได้ทุกเรื่อง และการปฏิบัติจากธรรมชาติย่อมปราศจากรอบใด ๆ

สิ่งที่กล่าวมาแล้วคือภาพรวมซึ่งช่วยให้มีการคิดอย่างสานถึงกันเป็นหนึ่งเดียว ไม่ว่าจะมุมไหนจะนำมาใช้แก้ไขปัญหาเรื่องใดก็ตาม ย่อมมีอีกด้านหนึ่งซึ่งรับฟังและให้ความร่วมมือ นำปฏิบัติ เมื่อเริ่มแรกอาจมีความขัดแย้งแต่ก็จะพบความจริงในที่สุดว่า เข้าใจกันได้จากใจจริงโดยไม่ยึดถือ เนื่องจากกระแสที่ยึดถือทำให้เกิดผลเสียหายโดยเฉพาะในด้านจิตใจย่อมส่งผลทำให้เกิดความแตกแยก ส่วนในด้านวัตถุย่อมทำให้สูญเสียเศรษฐกิจอย่างสำคัญด้วย

ในเมื่อมนุษย์ซึ่งอยู่รวม ๆ กันในสังคม หากมอง ณ ช่วงใดช่วงหนึ่งและที่ครอบคลุมลักษณะใดลักษณะหนึ่งย่อมมีความหลากหลายเป็นธรรมดา แต่ถ้ามองที่วิถีการเปลี่ยนแปลงย่อมพบว่า ทุกคนย่อมมีการเกิดจากระดับพื้นดิน ดังที่กล่าวถึงความจริงว่า “แต่ละคนที่เกิดมาก็มาแต่ตัวเปล่า” แต่โดยสังขารย่อมมีการเติบโตยิ่งขึ้น ดังนั้น “หากชีวิตเติบโตอย่างเป็นธรรมชาติ” หรืออาจกล่าวว่า “เติบโตอย่างรู้เหตุรู้ผล” ย่อมช่วยให้สังคมเติบโตได้อย่างมั่นคง

หากจะกล่าวว่า “เหตุและผลมีรากฐานเป็นความจริงอยู่ที่พื้นดิน” ก็ไม่น่าจะผิด ถ้าสามารถเข้าใจสิ่งซึ่งกล่าวมาแล้วอย่างรวม ๆ ได้ จึงสรุปในขั้นนี้ว่า “แม้ชีวิตจะเติบโตขึ้นไปถึงระดับไหน หากรากฐานจิตใจยังคงยึดตรงต่อพื้นดิน และใช้การนำปฏิบัติเป็นสื่ออย่างเสมอต้นเสมอปลาย ธรรมชาติในตนเองย่อมช่วยให้สามารถหยั่งรู้ความจริงได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น”

อย่างไรก็ตาม ยังมีหลักการสำรัฐซึ่งควรนำมาพิจารณาอีกประเด็นหนึ่ง จึงขออนุญาตฝากไว้ให้ใช้เป็นพื้นฐานประกอบความรู้คือ “ผู้ซึ่งสามารถเรียนรู้ถึงความจริงให้เป็นที่เชื่อมั่นได้อย่างปราศจากความรู้สึกเคลือบแคลงสงสัย ในเมื่อการเติบโตของมนุษย์แต่ละคนถึงทำหน้าที่รับผิดชอบต่อระดับล่างอย่างได้ผลจริงจึง นอกจากเน้นวิถีมุ่งลงด้านล่างเพื่อค้นหาความจริง ตนเองจำเป็นต้องมีความจริงจากใจเป็นเหตุสำคัญก่อนอื่น”

ดังนั้น หากภาพซึ่งเป็นองค์รวมของสังคม และมองเห็นโครงสร้างซึ่งอยู่บนพื้นฐานธรรมชาติย่อมพบว่า ถ้าแต่ละจุดอยู่ในที่ในทางของตัวเอง โดยที่สามารถรักษาความเป็นตัวของตัวเองตามเหตุและผลไว้ได้อย่างชัดเจนทุกสิ่งทุกอย่างย่อมเปลี่ยนแปลงร่วมกันไปได้ด้วยดี แม้มิปัญหาที่คงอยู่ในระดับธรรมชาติซึ่งไม่มีสิ่งใดเหมือนกันได้ จึงไม่ส่งผลสะท้อนออกมานอกกลุ่มนอกรอยให้สังคมจำต้องเสียหาย

เศรษฐกิจเป็นเพียงผลและเป็นปลายเหตุสุด ๆ หากใช่เป็นเหตุไม่ แต่คนซึ่งรากฐานตกลงไปอยู่ในสภาพยืดปลายเหตุ ย่อมไม่อาจหวนกลับมาพิจารณาที่ต้นเหตุซึ่งอยู่ในรากฐานตัวเองและเห็นความจริงได้ จึงพบความจริงจากภาพสะท้อนที่พบเห็นกันอย่างทั่วถึงในปัจจุบันคือ “มีการกำหนดกรอบเพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจกันอยู่ที่ปลายเพียงกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งสัมพันธ์กับเงินและวัตถุ”

และธรรมชาติของมนุษย์ หากใครเข้าใจได้ย่อมพบความจริงว่า การถูกล้อมกรอบไว้ด้วยอิทธิพลเงินและวัตถุย่อมทำให้ความคิดเร็วแฉกแลง แม้จะคิดวามองกว้างแล้วก็หาใช่จากรากฐานจิตใจไม่ แต่เป็นการมองกว้างบนฐานเงินและวัตถุอย่างสอดคล้องกันกับเหตุและผล ดังนั้นการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจจึงตกอยู่ในสภาพซึ่งเปรียบเสมือน “วนเวียนอยู่ในกรอบของอ่างใบเล็ก ๆ ที่แขวนไว้ในอากาศ อย่างปราศจากการลงถึงพื้นดิน ซึ่งเป็นสัจธรรมและเป็นมาตถุภูมิของชนในชาติ เพื่อความร่มเย็นเป็นสุขได้อย่างแท้จริง”

แม้กระแสดความคิดคนซึ่งยังสะท้อนให้เห็นภาพที่มุ่งความสนใจขึ้นสู่ด้านบน ไม่ว่าจะขึ้นไปยืนอยู่มุมไหน บนพื้นฐานความหลากหลายของด้านบนซึ่งมีธรรมชาติที่เร็วแฉกแลงไป ย่อมพบกับสภาพซึ่งมีแรงอัดสูงขึ้นไปจึงทำให้เกิดสภาพความขัดแย้งซึ่งแทนที่จะลดลงแต่กลับสูงขึ้น ทำให้ด้านซึ่งลงมาปฏิบัติที่พื้นดินสูญเสีพลังลงไปด้วย ยิ่งทำให้เศรษฐกิจทรุดหนักลงไปอีก

อย่างไรก็ตาม ย่อมมีอีกด้านหนึ่ง ดังเช่นที่ได้กล่าวไว้แล้วแต่แรกว่า “แม้วันนี้มีการทำลาย วันหนึ่งข้างหน้าย่อมหวนกลับมาสู่การสร้างสรรคได้อย่างเป็นธรรมชาติ” หากเข้าใจสัจธรรมการเรียนรู้ของมนุษย์ได้ถึงเหตุและผล ดังนั้นหากบุคคลโดยยังคงรักษาสภาพติดพื้นดินไว้ในหัวใจไว้ได้ถึงช่วงนี้ ย่อมเริ่มรู้ได้ว่า มีกระแสซึ่งหวนกลับลงสู่พื้นดินแม้ยังเป็นส่วนเล็กน้อย

เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจที่ทรุดตัวลงไปอย่างต่อเนื่อง ได้ทำให้กลุ่มคนซึ่งเคยใช้กลยุทธ์ล่อหลอกและชักจูงผู้คนในระดับพื้นดินให้ละทิ้งถิ่นฐานบ้านเรือนเข้าไปเป็นทาสรับใช้ธุรกิจของตน ได้รับผลจากการกระทำของตัวเองจนถึงขั้นปลดคนงานออกอย่างมากมาย แม้ส่วนหนึ่งยังคงตั้งต้นเรียกร้องกันต่อไปเพราะความอยากบววิถีสางซึ่งถูกมอมเมาไว้ยังไม่สิ้น แต่ก็มีส่วนหนึ่งซึ่งมุ่งกลับไปไร่นา ด้วย

ความรู้สึกซึ่งเปรียบเสมือน “โผเข้ากอดพื้นดินโดยที่รู้สึกว่าเป็นแม่กับพ่อของชีวิตตนเองโดยแท้” ซึ่งเป็นสัญธรรมของมนุษย์ไม่ว่าจะเติบโตสูงขึ้นแค่ไหน

และอาจมีผู้ที่เข้าใจความจริงหวังว่านี่คือจุดเกิดของวิถีทางใหม่ซึ่งอาจกล่าวว่าเป็นไปอย่างสันติหรือเป็นธรรมชาติ แต่ก็ใคร่ขออนุญาตฝากแง่คิดไว้ว่า “ธรรมจักรของวิถีการเปลี่ยนแปลงหาใช่มีเพียงรอบเดียวเท่านั้นไม่” และหากมองเห็นความจริงอีกด้านหนึ่งย่อมพบว่า ไม่ว่าจะหมุนไปอีกกี่รอบ แต่ช่วงที่สอนให้รู้ความจริงแนบยิ่งขึ้นย่อมเป็นประโยชน์แก่ตนเองโดยแท้

@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@

